

15.11.2018

Pormestari

Liikenne- ja viestintäministeriö
Ruokola Silja
PL 31 (Eteläesplanadi 18)
00023 VALTIONEUVOSTO

170 §**Lausunto hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle maakuntauudistuksen täytäntöönpanosta liikennealalla ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi**

HEL 2018-010970 T 03 00 00

Päätös

Pormestari päätti antaa liikenne- ja viestintäministeriölle hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle maakuntauudistuksen täytäntöönpanosta liikennealalla ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi seuraavan lausunnon:

Helsingin kaupunginvaltuusto on 4.4.2018 (§ 68) lausuntonaan eduskunnalle todennut, että maakunta- ja sote-uudistusta koskevaa ehdotuskokonaisuutta ei tule hyväksyä. Uudistus ei huomioi Helsingin erityistä asemaa maan pääkaupunkina, pääkaupungin ja metropolialueen ja muiden suurten kaupunkiseutujen erityispiirteitä eikä metropolialueen tai kaupunkiseutujen merkitystä Suomelle ja sen taloudelle. Lainvalmistelussa ei ole riittävällä tavalla otettu huomioon vaikutuksia, jotka kohdistuvat Uudellamaalla yli neljäsosaan maan koko väestöstä.

Yleiset huomiot esityksestä

Maanteiden parantamishankkeiden kustannuksia rahoitetaan yhä enemmän kaupunkien verorahoista, vaikka valtio kerää kaikki tieliikenteen erityisverot. Tämä kehitys on ollut jo pitkään väärän suuntaista. Lainsäädännössä tulisi määrätä entistä tarkemmin ja oikeudenmukaisemmin maanteiden tienpidon kustannusjaosta.

Valtion osallistuminen ns. kaupungin maankäytöstä johtuvien hankkeiden kustannuksiin on jatkossakin välttämätöntä. Uuden maankäytön keskittäminen yhdyskuntarakenteen kannalta tiiviisti ja keskeisten liikenneyhteyksien varteen on kestävä yhdyskuntarakenteen kehittämisen johtava periaate, johon valtiokin on useissa strategioissaan sitoutunut.

Samalla tulee kuitenkin huomioida, että tiiviillä kaupunkiseuduilla vaatimukset liikenneverkolle ovat moninaiset ja niitä joudutaan sovittamaan

15.11.2018

Pormestari

yhteen erittäin haasteellisissa tilanteissa usein hyvin yksityiskohtaisella tasolla. Mikäli maakuntauudistus toteutuu, ei valtion, maakunnan, kuntien ja kaupunkien sekä muiden alueellisten toimijoiden velvoitetta tiiviille yhteistyölle liikennejärjestelmäsuunnittelun osalta voi olla liikaa korostamatta.

Kaupunkiraideliikennelain mukainen kaupunkiraideliikenteen sääntely on osoittautunut toimivaksi. Kaupunkiraideliikennelaki mahdollistaa kaupunkiraideliikenteen harjoittamisen perusteiden säilymisen korkealla tasolla.

Huomiot esitykseen koskien lakia liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain muuttamisesta

Lain luku 1 a, Liikennejärjestelmäsuunnittelu

Lakiesitys ei sisällä liikennejärjestelmäsuunnittelun kannalta merkittävää muutosta, koska laissa ei säädetä kaupungeissa ja kaupunkiseuduilla tehtävästä liikennejärjestelmäsuunnittelusta ja Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnittelusta vastaa Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL). Maakunnallisessa ja valtakunnallisessa liikennejärjestelmäsuunnittelussa tulisi kuitenkin kiinnittää erityistä huomiota kaupunkien ja kaupunkiseutujen liikennejärjestelmäsuunnittelun tavoitteisiin ja erityispiirteisiin, jotta suunnitelmat olisivat yhteensopivia. Tämä asia tulisi lakiluonnoksessa ilmaista voimakkaammin kuin mitä se nyt on 15 c §:ssä esitetty: ”Suunnitelmassa on myös kiinnitettävä huomiota maakunnan alueella olevien kuntien ja kaupunkiseutujen liikennejärjestelmää koskevaan suunnitteluun”.

Lain luku 1 b, Tienpidon järjestäminen

Esityksen mukaan valtio vastaisi tienpidon kustannuksista Väyläviraston toimiessa asiassa vastuuviranomaisena. Maakuntien hoidettavana olevien tienpidon tehtävien rahoitus eriteltäisiin maakunnittain. Erittely tehtäisiin tieverkon ja liikenteen ominaisuuksiin ja muihin olosuhteisiin perustuen.

Helsingin kaupunki toteaa, että tienpidon rahoituksen kohdentamisessa maakuntien kesken ja maakunnissa tulisi nykyistä voimakkaammin ottaa huomioon maanteiden liikennemäärät (tavara-, joukko- ja autoliikenne) ja merkitys muun muassa koko maan elinkeinoelämän toimivuuden kannalta.

Tiivis yhteistyö tienpidossa valtion, maakunnan ja Helsingin kaupungin välillä on jatkossakin erittäin tärkeää.

Lain luku 2, Maantien suunnittelu

Postiosoite
PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

15.11.2018

Pormestari

Maanteiden yleissuunnitelmien ja tiesuunnitelmien laatiminen olisi jatkossa maakuntien vastuulla. Kun rahoitus, suunnittelu ja henkilöstöressurssit jaetaan maakuntauudistuksen ja maantielain muutosten myötä useampaan tulosityksikköön kuin nykytilanteessa, on riskinä, että yksikölkustannukset tulevat nousemaan pitkällä aikavälillä.

Helsingin kaupunki toteaa, että sen alueella olevien maanteiden yleis- ja tiesuunnitelmien laadinta on jatkossakin tärkeä tehdä eri osapuolien tiiviissä yhteistyössä. Yhteistyön ja vuorovaikutuksen tärkeys kunnan ja tienpitäjien välillä tulee kasvamaan entisestään mahdollisen lakiuudistuksen johdosta.

Huomiot esitykseen koskien lakia ratalain muuttamisesta ja lakia liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta

Helsingin kaupunki toteaa, että mahdolliset uudet rautatiehankkeet sekä nyt esitetty maakunnan toimiminen palvelusopimusasetuksessa tarkoitettuna rautatieliikenteen toimivaltaisena viranomaisena eivät saa vaarantaa pääkaupunkiseudun lähiliikenteen tai Etelä-Suomen taajamaliikenteen toimivuutta. Kaikki mahdolliset uudet hankkeet ja lisäliikenne on jo suunnitteluvaiheessa koordinoitava yhdessä HSL:n ja Helsingin kaupungin kanssa. Siten laissa esitetyt yhteistyövelvoitteet ovat erittäin perusteltuja.

Mikäli maakuntauudistus toteutuisi, lisääntyisi Uudenmaan maakunnan alueella rautatieliikenteen toimivaltaisten viranomaisten määrä. Tässä tilanteessa tulisi kiinnittää erityistä huomiota siihen, että viranomaisten välillä saadaan muodostettua selkeät toimintaprosessit, jolla junaliikenteen tarjontaa kokonaisuutena sovitetaan yhteen ja rajallista ratakapasiteettia jaetaan.

Mahdollisten uusien hankkeiden ja lisäliikenteen osalta on linjojen ja reittien kehittämisessä huomioitava myös aikataulujen sekä vaihtoyhteyksien infraratkaisujen yhteensopivuus jo olemassa olevien linjojen ja reittien kanssa. Toimivat ratkaisut edellyttävät mm. liityntäpysäköinnin toteuttamista juna-asemien välittömään läheisyyteen. Ratakapasiteetin jakamisessa on tärkeä ottaa huomioon pääkaupunkiseudun työmatkaliikenteen suuret matkustajamäärät sekä merkitys muun muassa koko maan elinkeinoelämän toimivuuden kannalta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Saara Kanto, hankepäällikkö, puhelin: 310 25531
saara.kanto(a)hel.fi

15.11.2018

Pormestari

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 19.10.2018, hallituksen esitys laiksi maakuntaudistuksen täytäntöönpanosta liikennealalla ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi.
- 2 Hallituksen esitys eduskunnalle maakuntaudistuksen täytäntöönpanosta liikennealalla ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi
- 3 Rinnakkaistekstit, Liikenne- ja viestintävirastosta annetun lain muuttamisesta
- 4 Kaupunkiympäristön toimialan lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle maakuntaudistuksen täytäntöönpanosta liikennealalla ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi
- 5 HKLn lausunto liikenne- ja viestintäministeriön luonnoksesta LVM 1813 03 2018

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Pöytäkirjanote on lähetetty asianosaiselle 15.11.2018.

Pormestari